SWEDISH MUSICAL LEVANDE MUSIKARV HERITAGE

JAN VAN BOOM

1807-1872

Impromptu nr 4

För piano/*for piano*

Opus 74

Källkritisk utgåva av/Critical edition by Martin Edin

Levande Musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten gems of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Notgrafisk redaktör/Score layout editor: Anders Högstedt
Textredaktör/Text editor: Erik Wallrup

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 19/Edition No. 19
2013
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
ISMN 979-0-706900-15-5

Levande Musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Svenska Litteratursällskapet i Finland och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket, Svensk Musik och Sveriges Radio.

QUATRIÈME

JMPROMPTU.

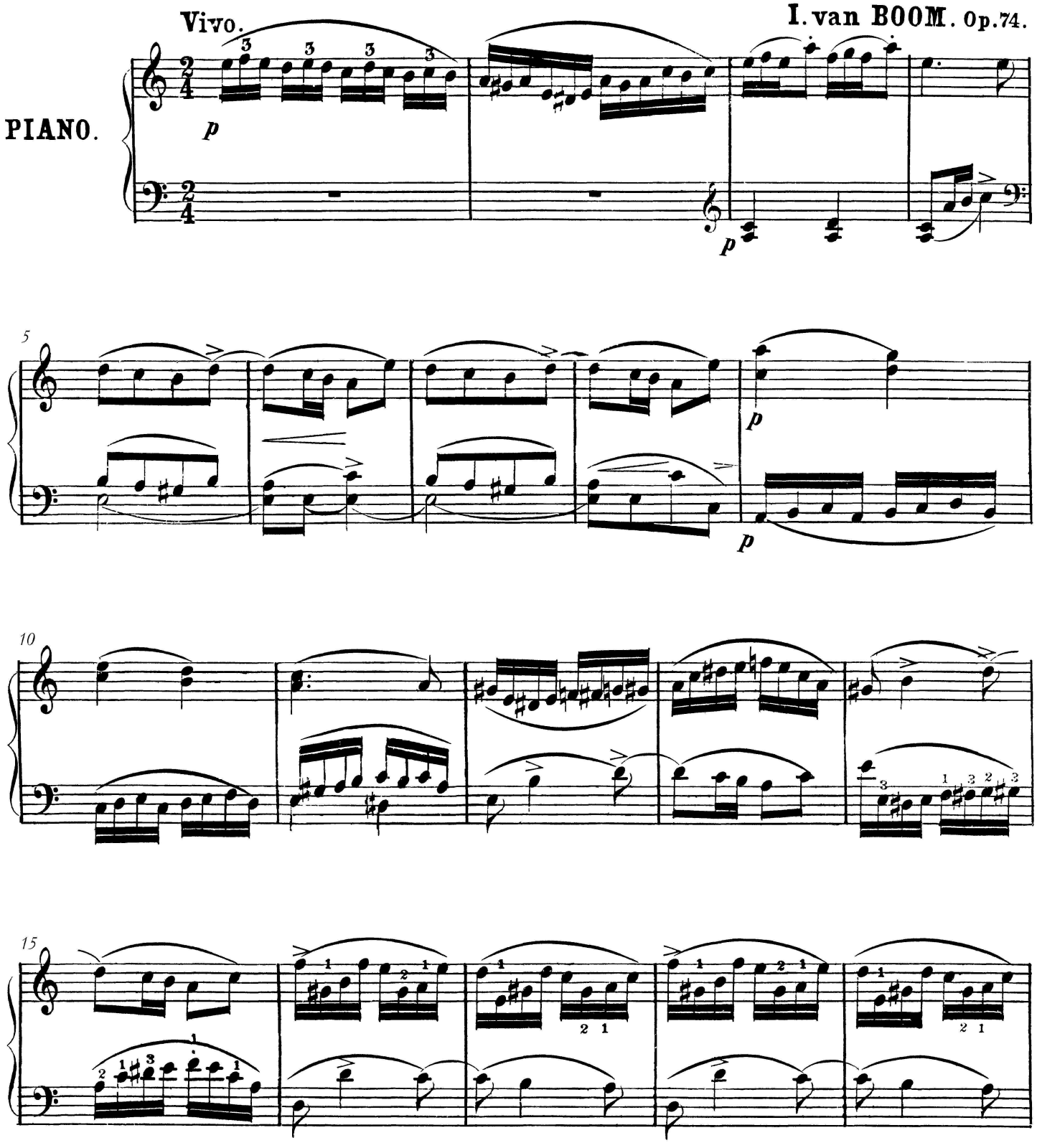

Swedish Musical Heritage, Kungl. Musikaliska akademien, Stockholm 2013. Public domain. www.levandemusikarv.se

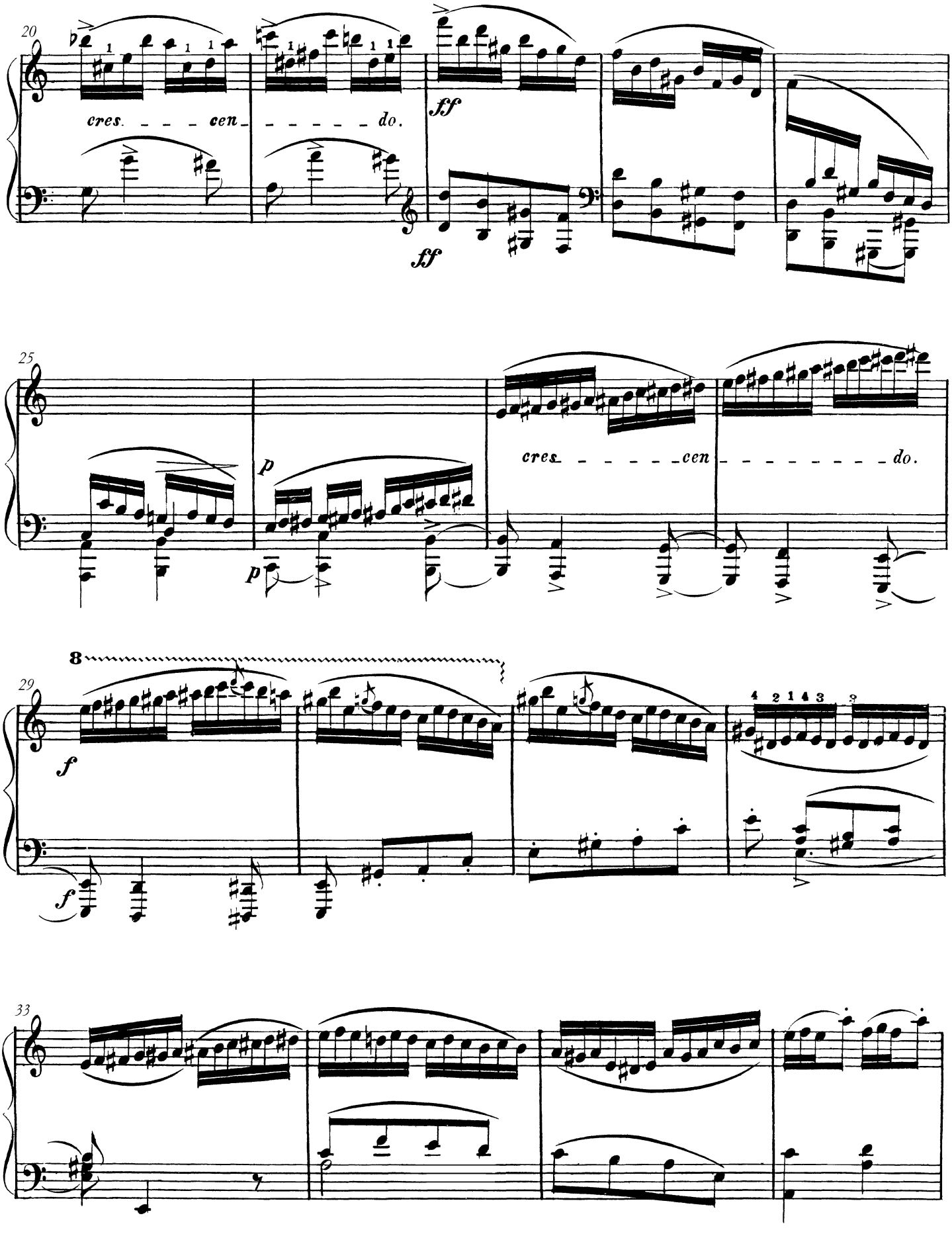
20
cres. cen do.
ff
ff
25
p
p
cres cen do.
8
29
f
f
4 2 1 4 3 3
33

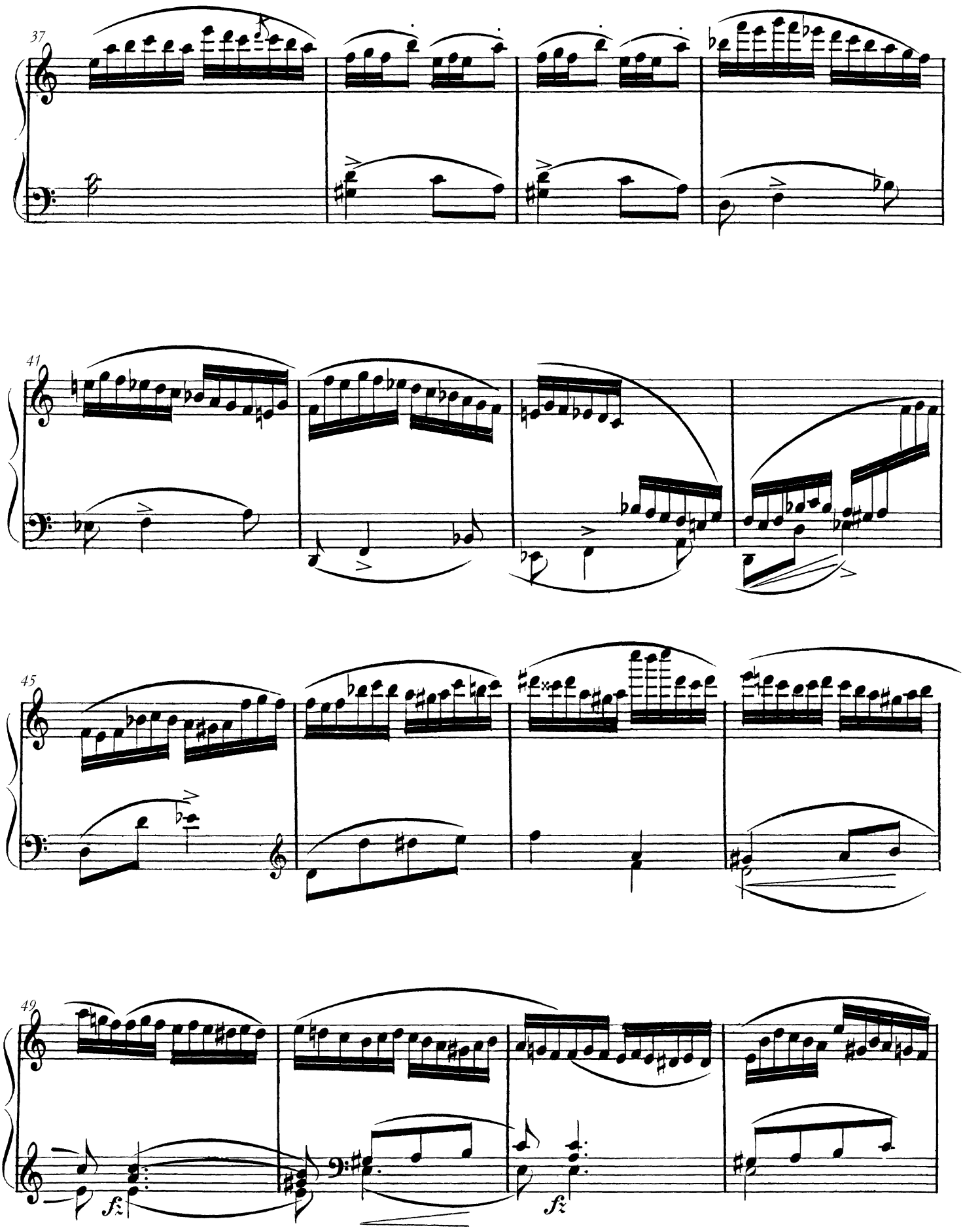
37
41
45
49
fz
fz

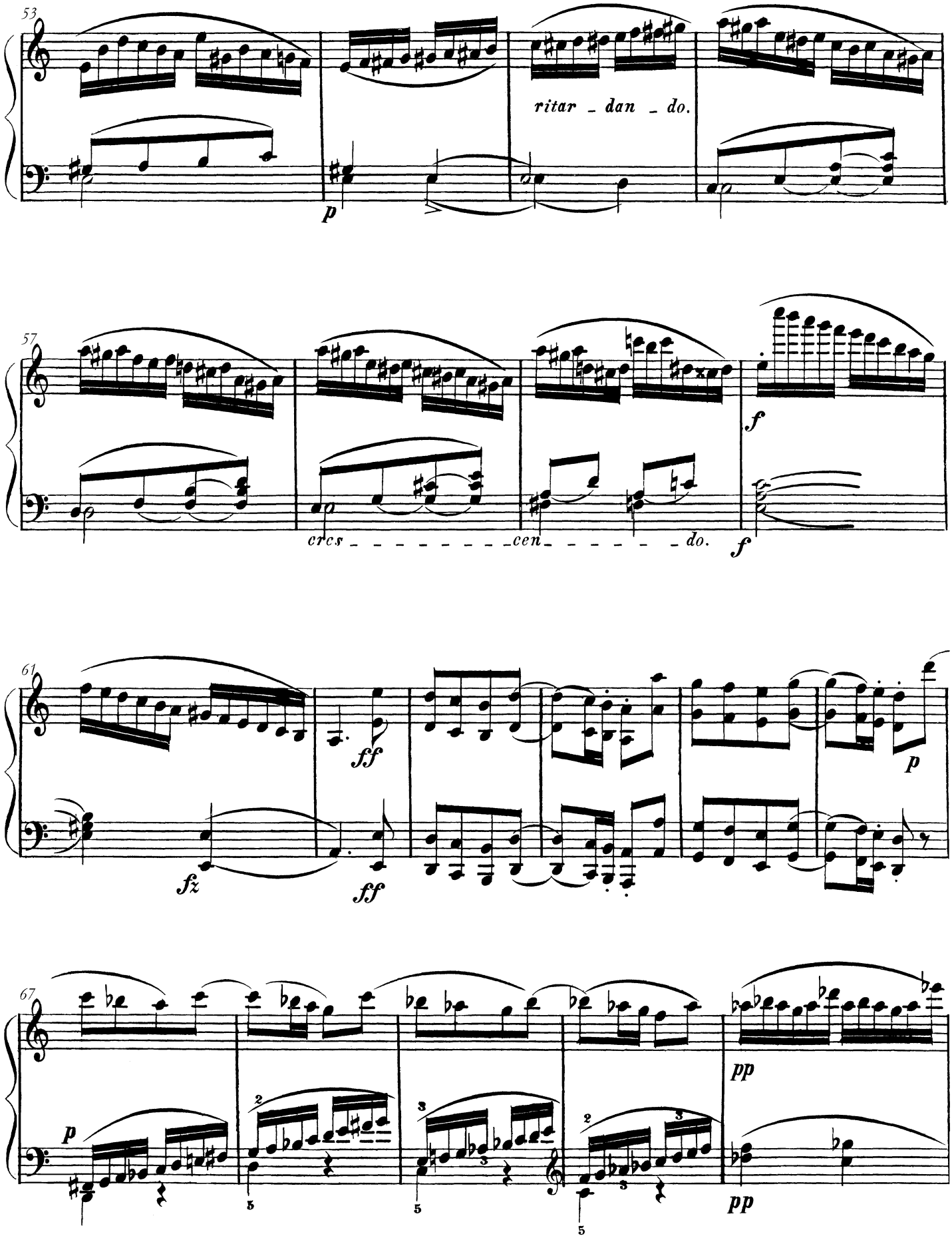
53
ritar _ dan _ do.
p
57
cres _ _ _ _ _ _ _ _ cen _ _ _ _ _ do.
f
f
61
ff
p
fz
ff
67
p
pp
pp

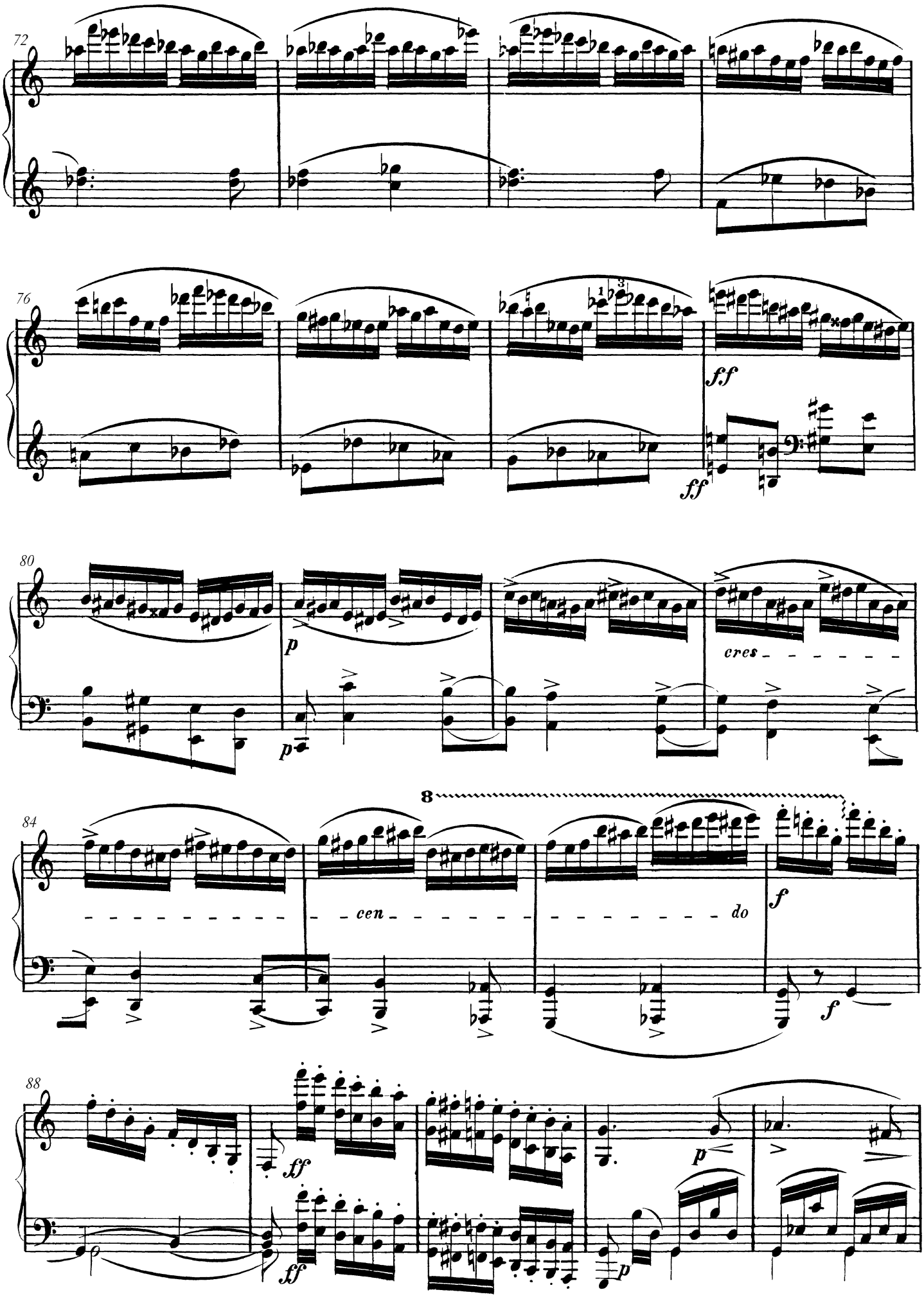
72
76
ff
ff
80
p
p
cres
84
8
cen
do
f
f
88
ff
ff
p
p

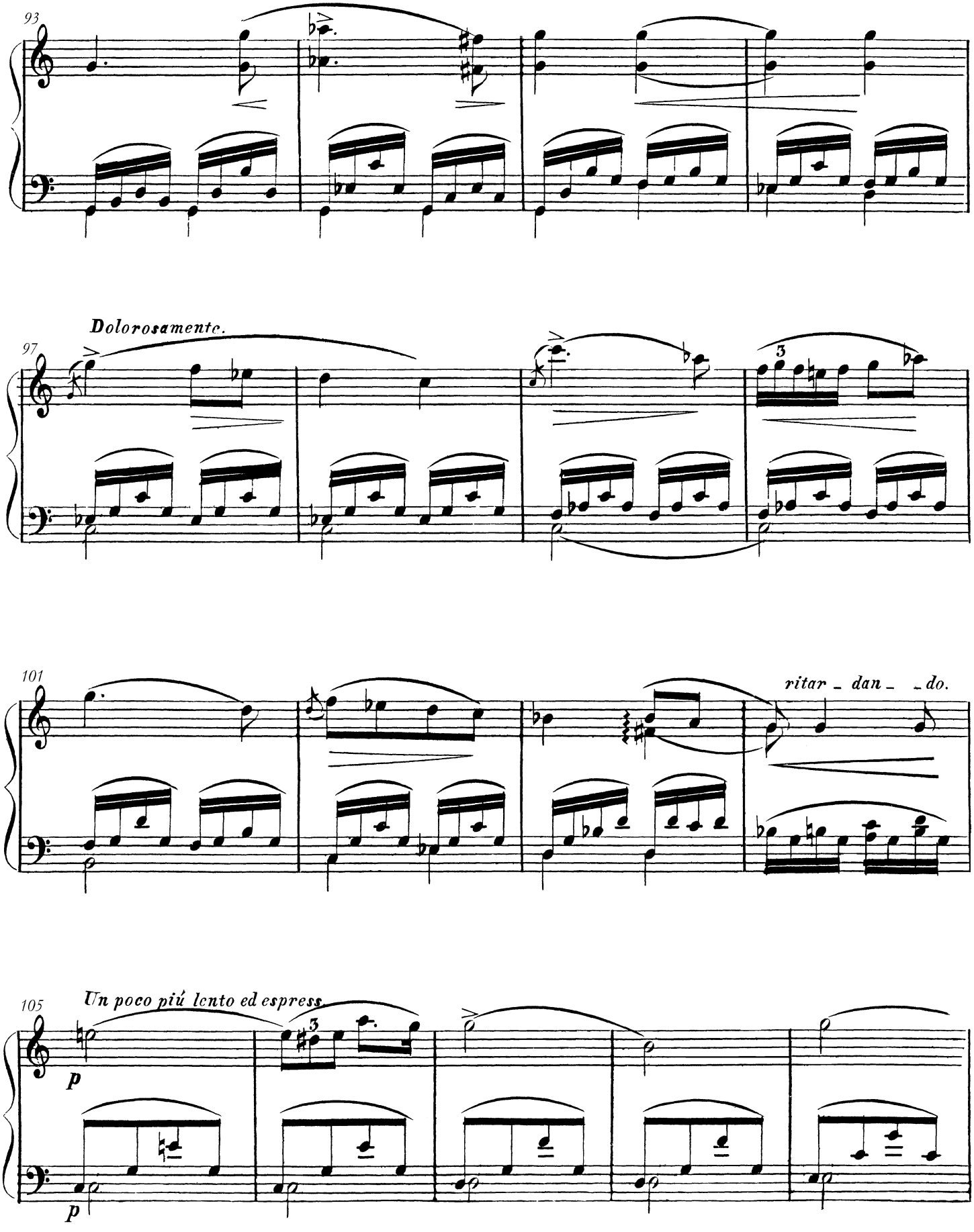
93
Dolorosamente.
97
3
101
ritar _ dan _ _ do.
105
Un poco più lento ed espress.
p
p

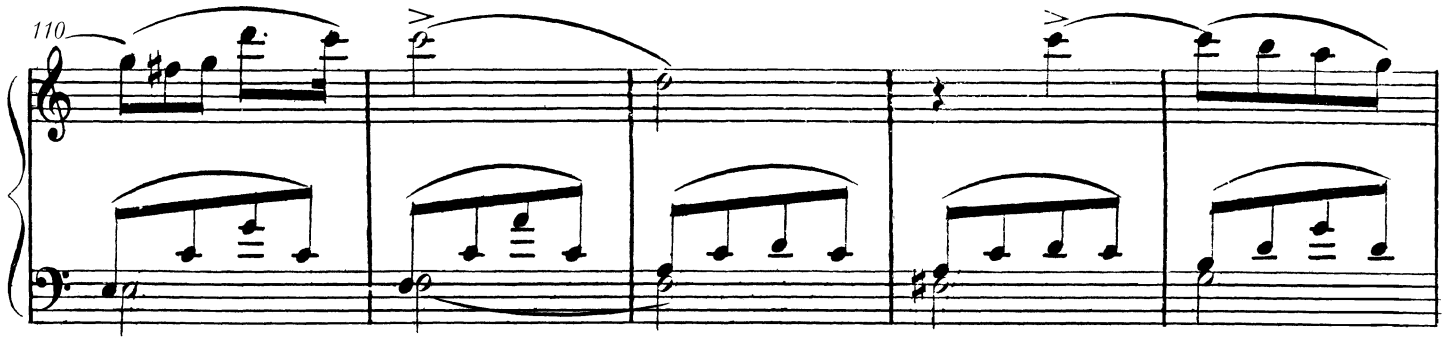
110

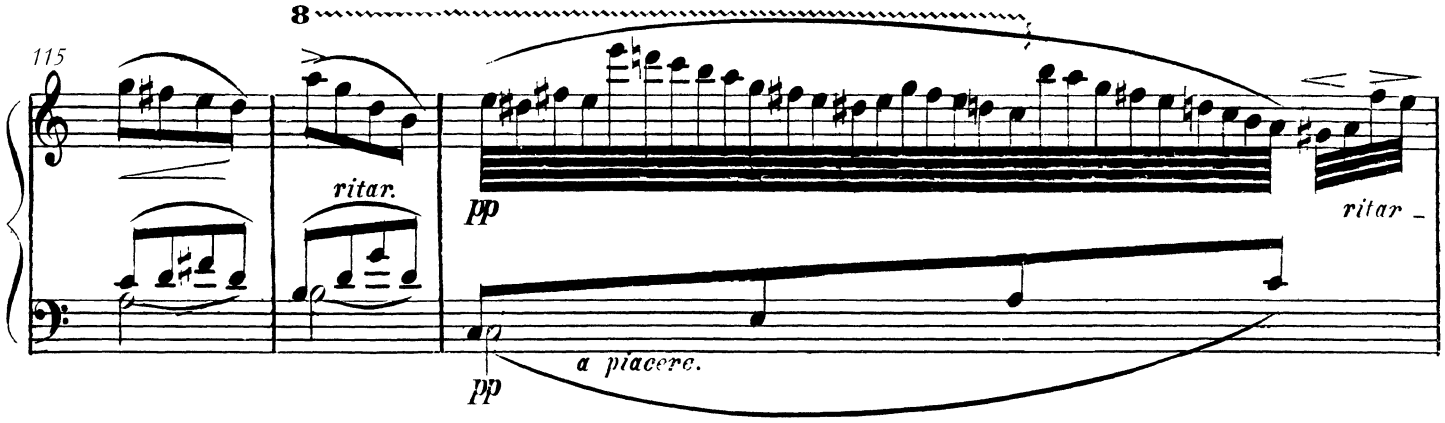
115
8
ritar.
pp
ritar
pp
a piacere.

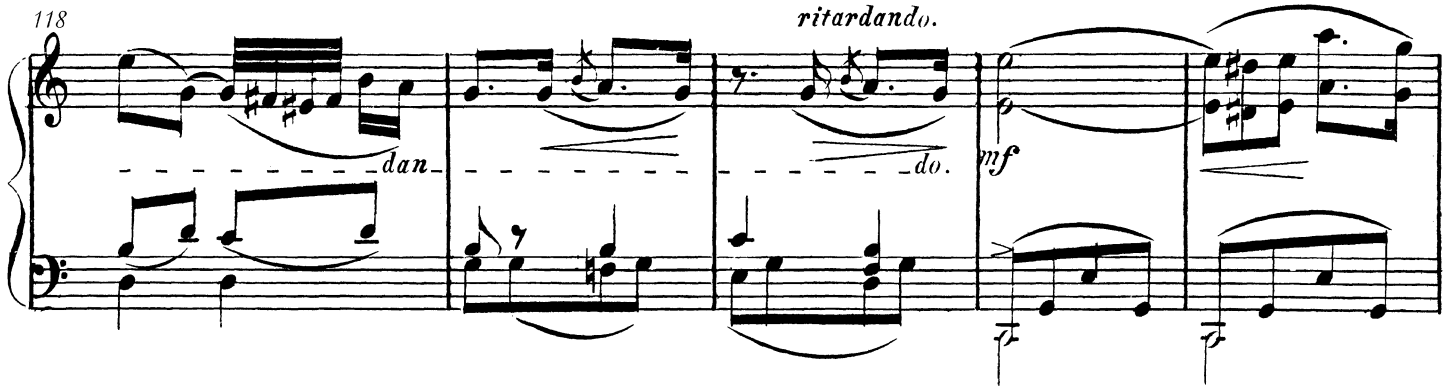
118
ritardando.
dan
do.
mf

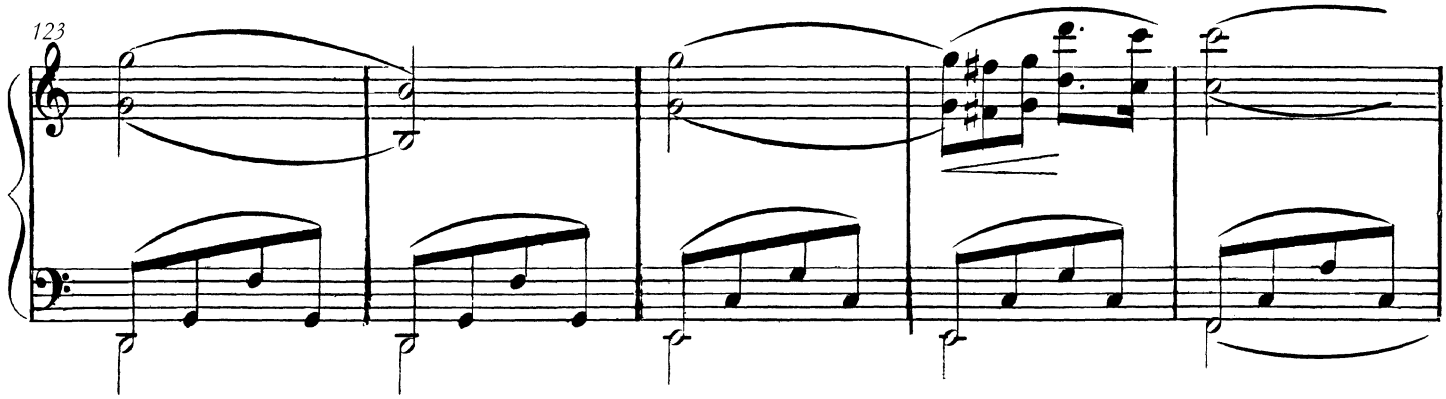
123

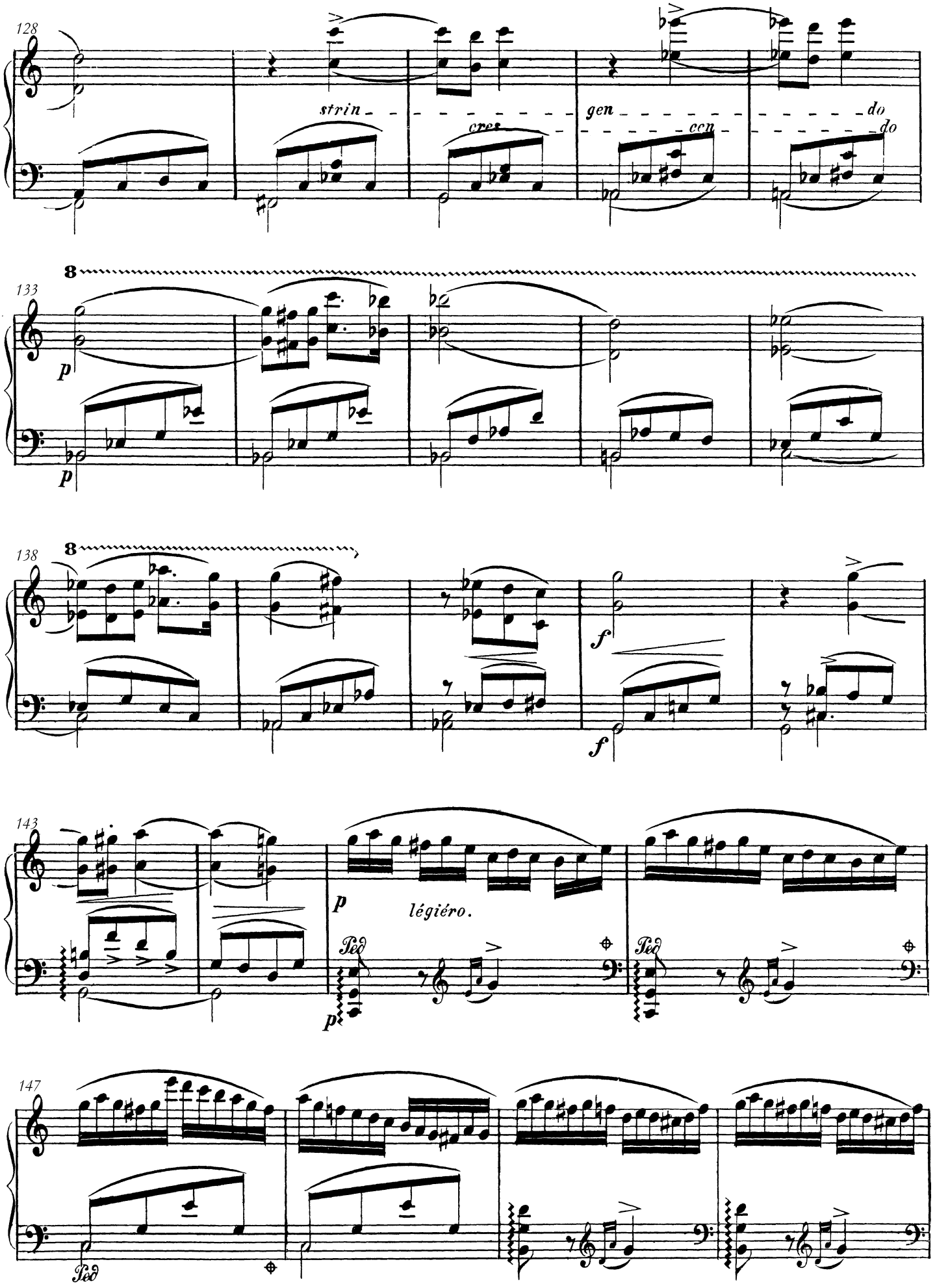
128
strin
cres
gen
cen
do
do
133
8
p
p
138
8
f
f
143
p
légiéro.
Ped
p
Ped
147
Ped

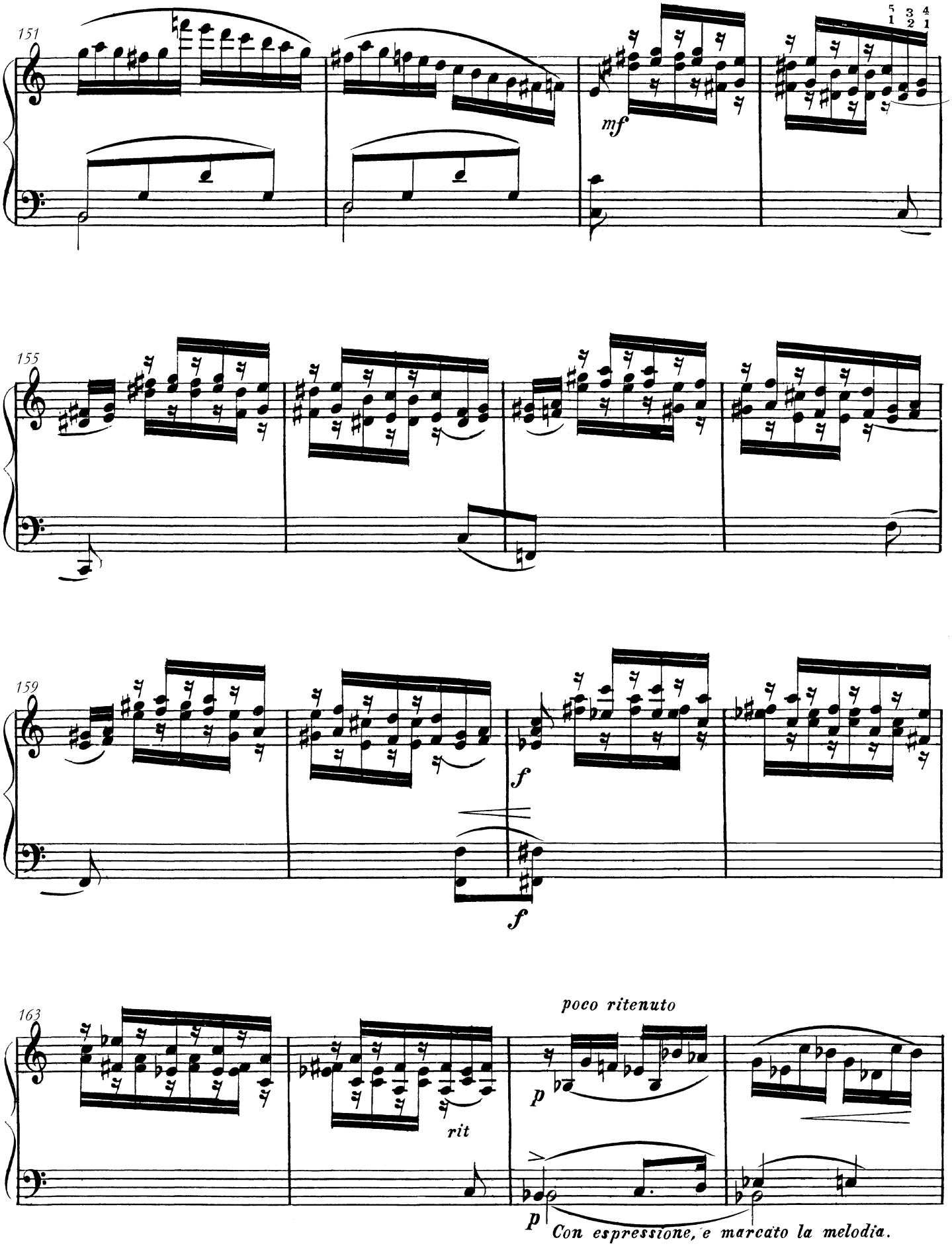
151
mf
155
159
f
f
163
poco ritenuto
p
rit
p
Con espressione, e marcato la melodia.

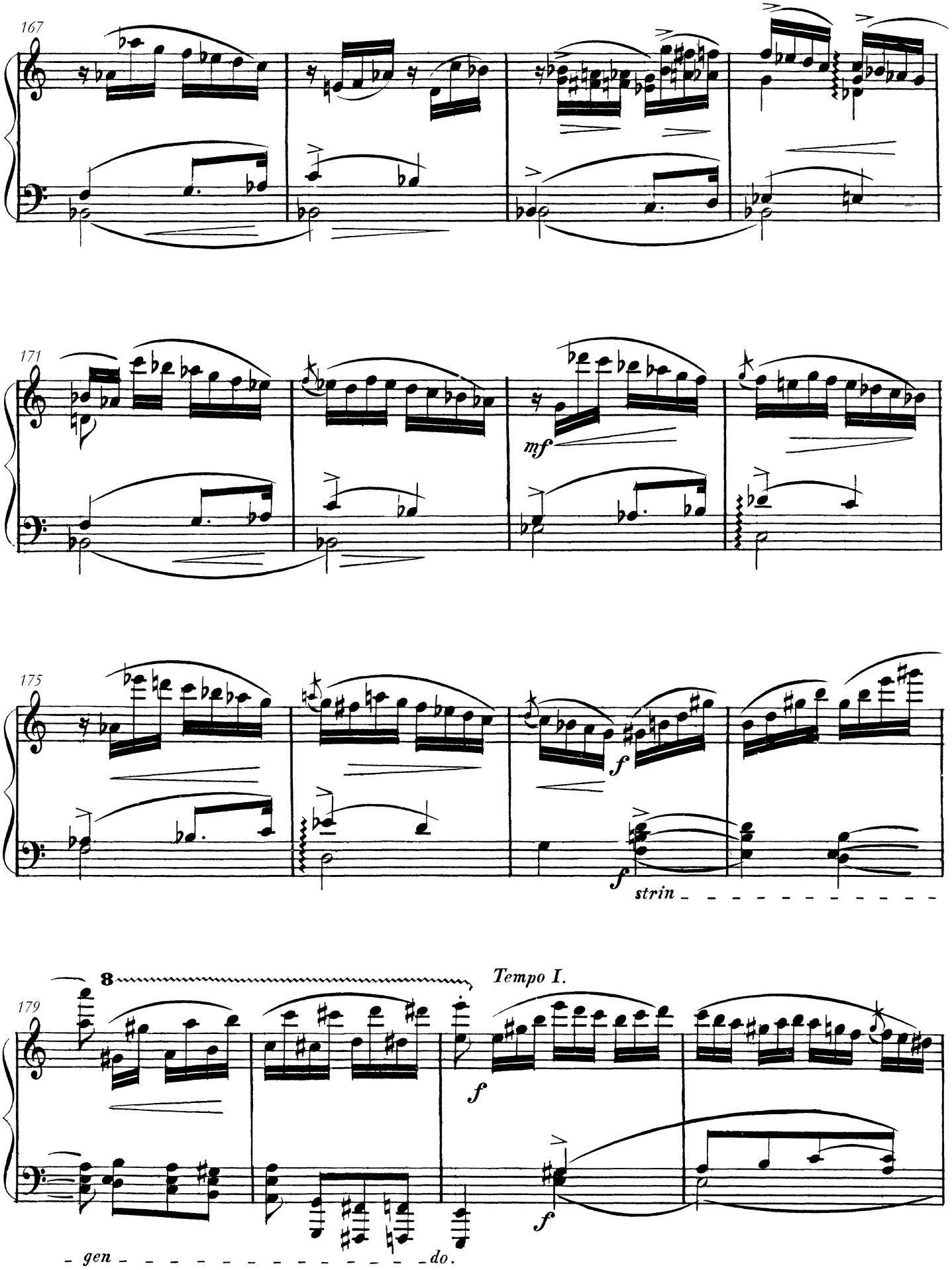
167
171
mf
175
f
f
strin
Tempo I.
179
8
f
f
gen
do.

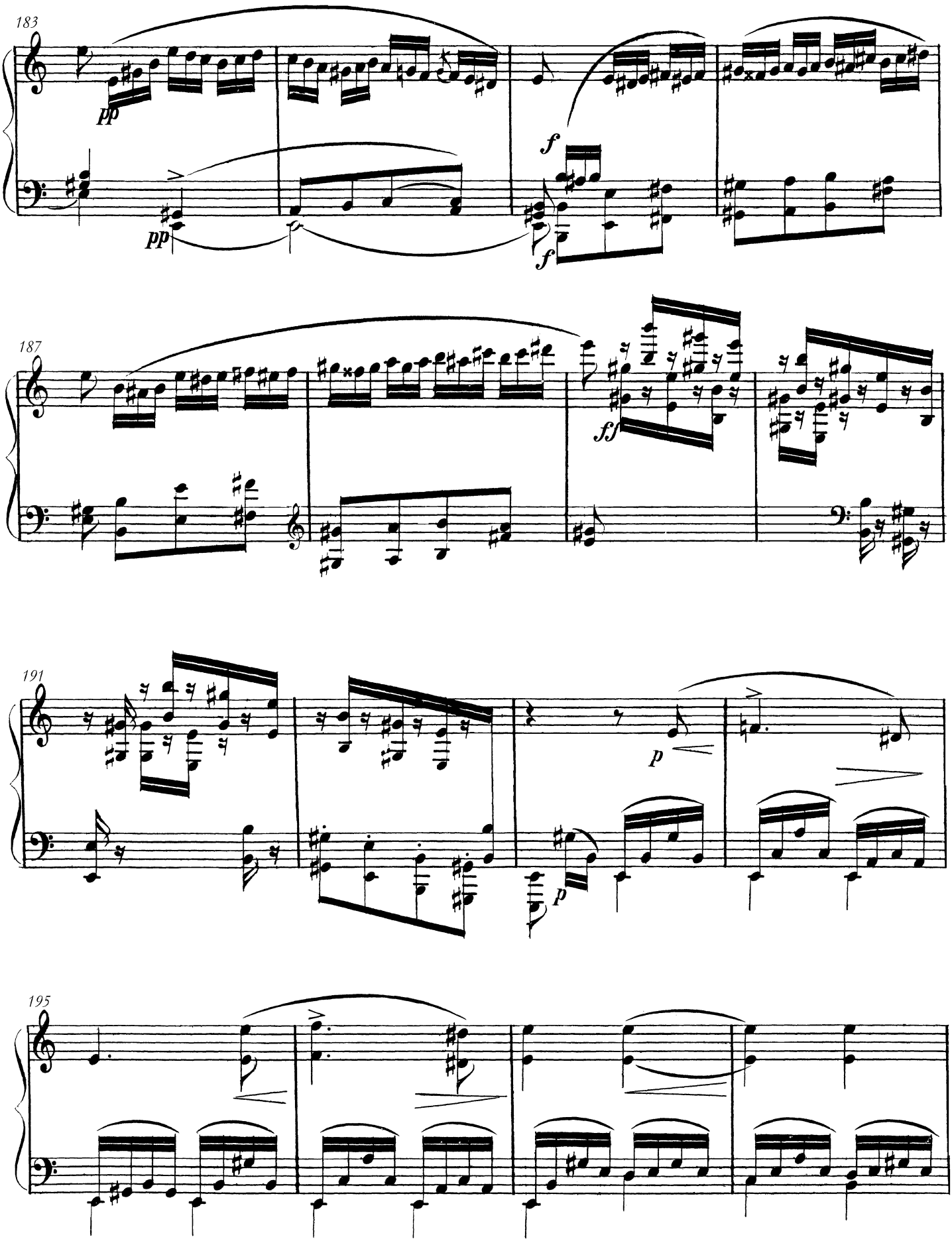
183
pp
pp
f
f
187
ff
191
p
p
195

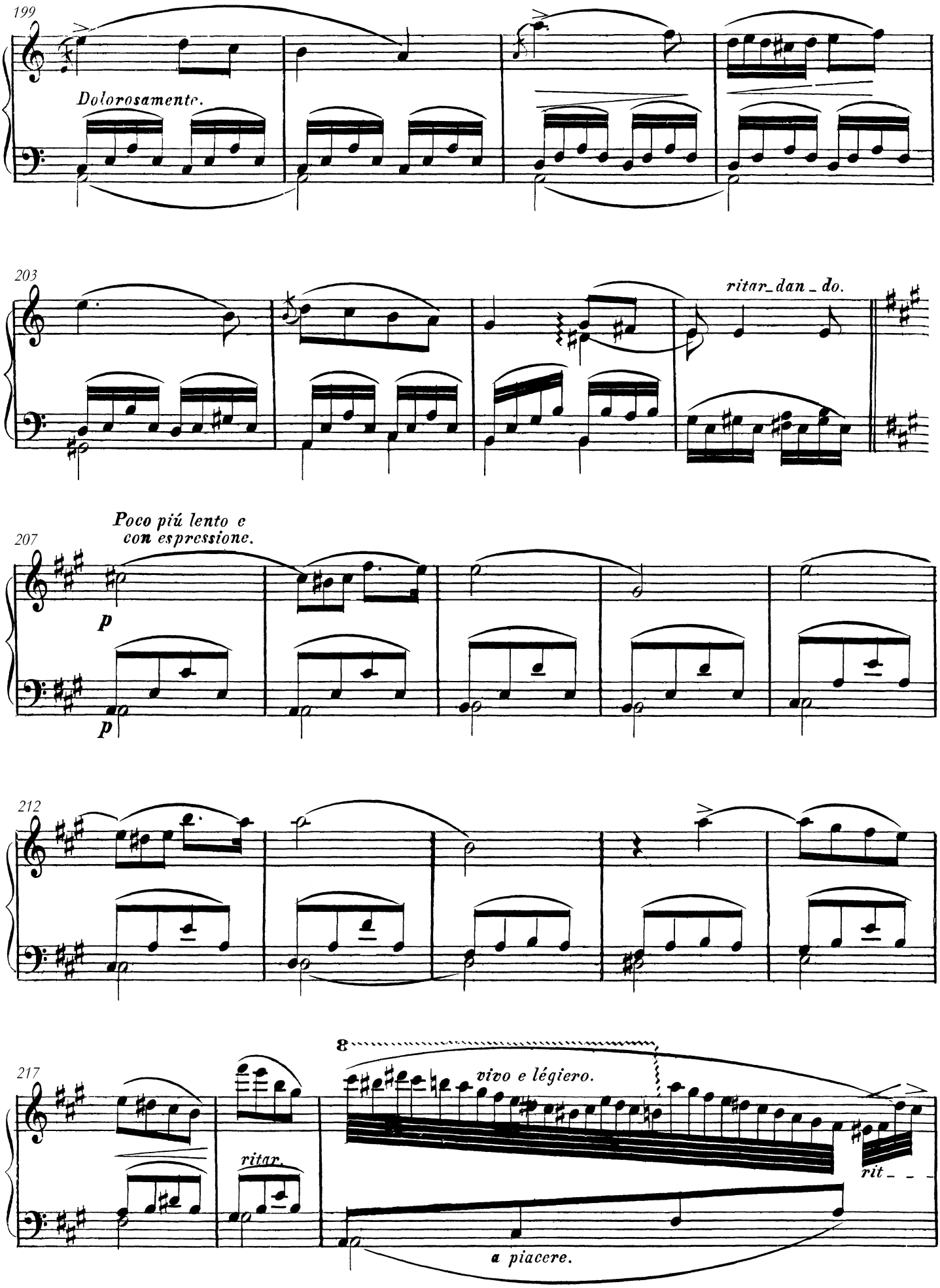
199
Dolorosamente.
203
ritar_dan_do.
207
Poco piú lento e
con espressione.
p
p
212
217
8
vivo e légiero.
ritar.
rit_ _ _
a piacere.

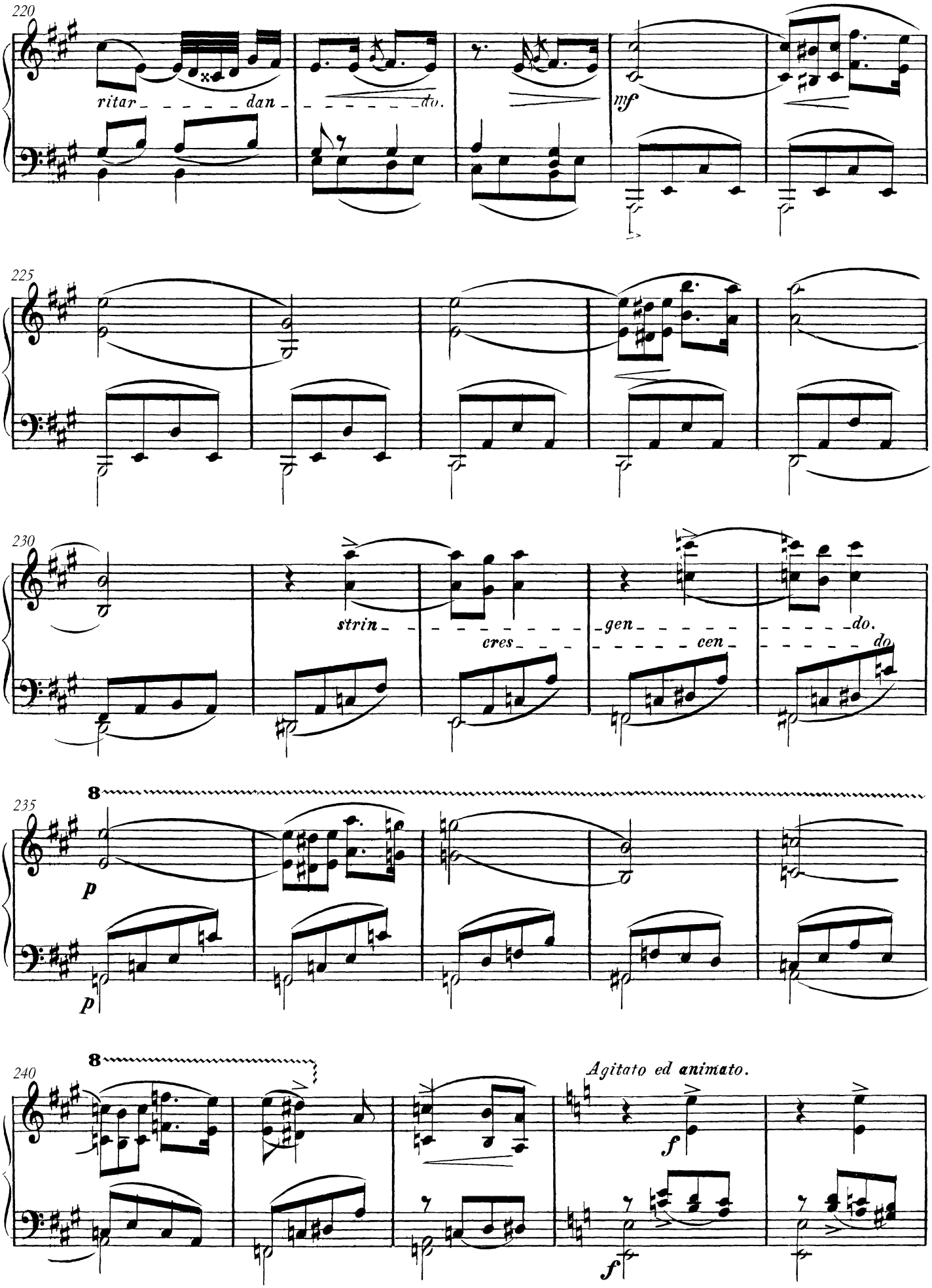
220
ritar dan do.
mf
225
230
strin gen do.
cres cen do
235
8
p
p
240
8
Agitato ed animato.
f
f

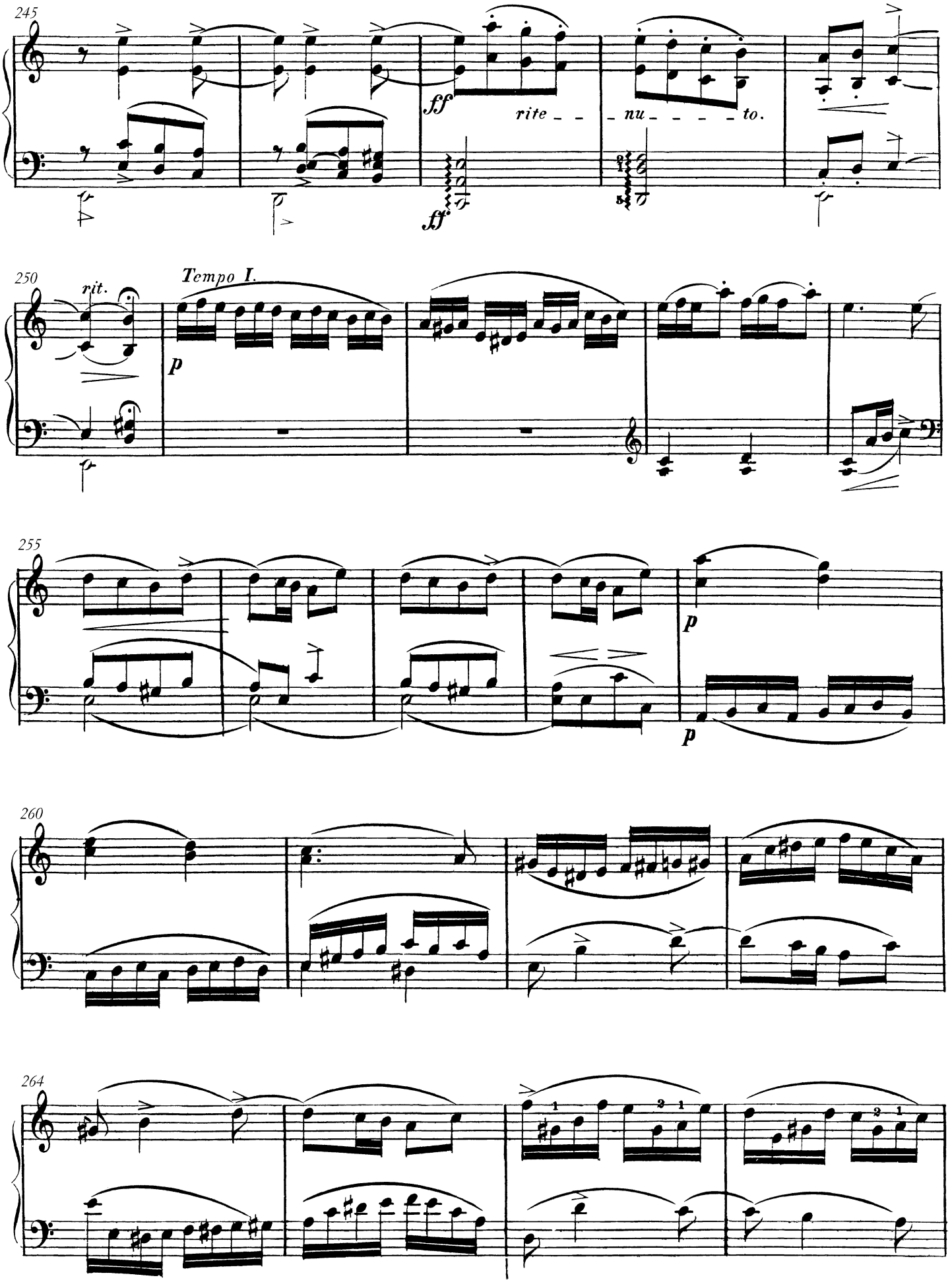
245
ff
rite - - - nu - - - - - to.
ff
250
rit.
Tempo I.
p
255
p
p
260
264

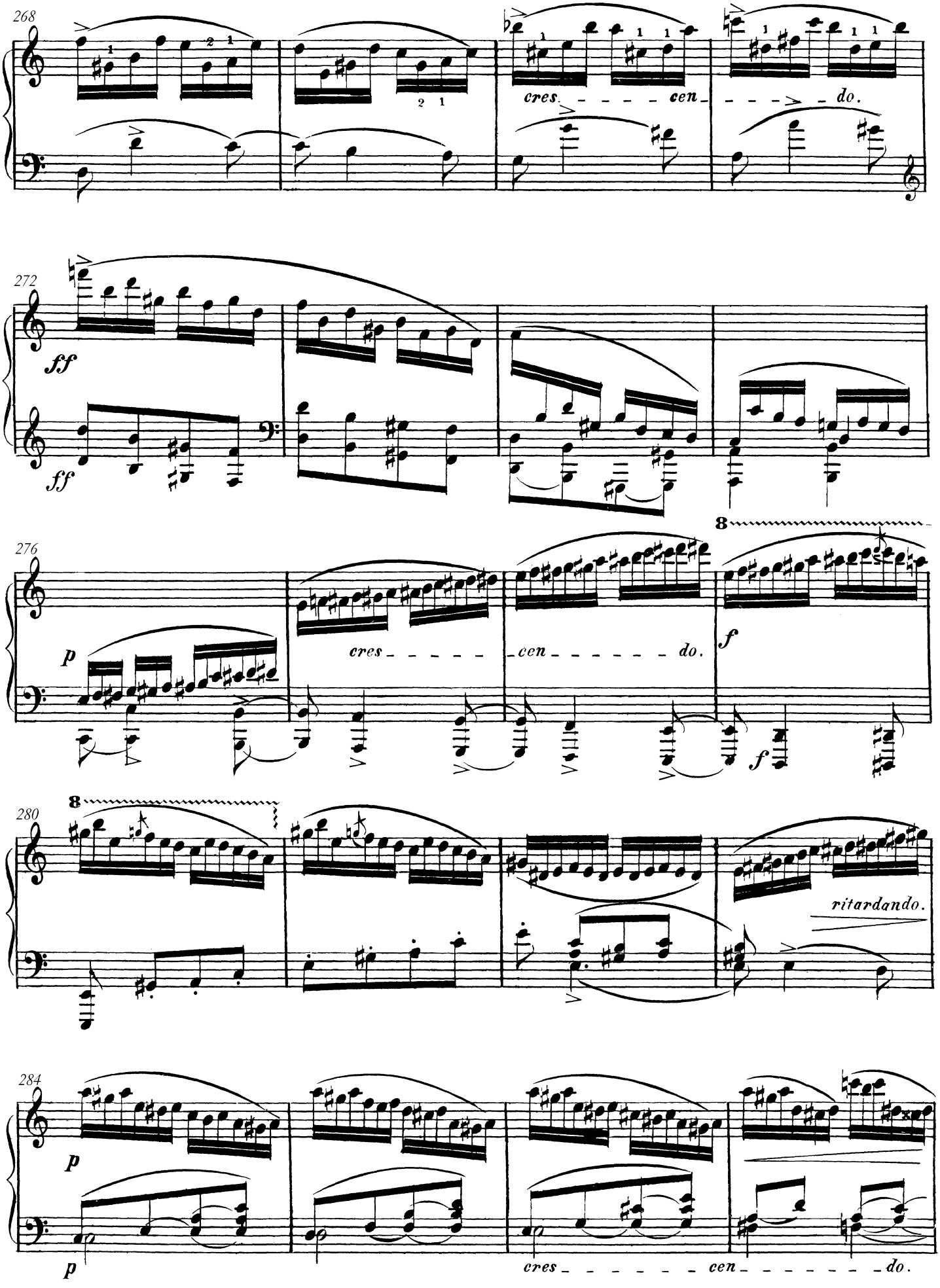
268
cres. cen do.
272
ff
ff
276
p
cres cen do.
8
f
f
280
8
ritardando.
284
p
p
cres cen do.

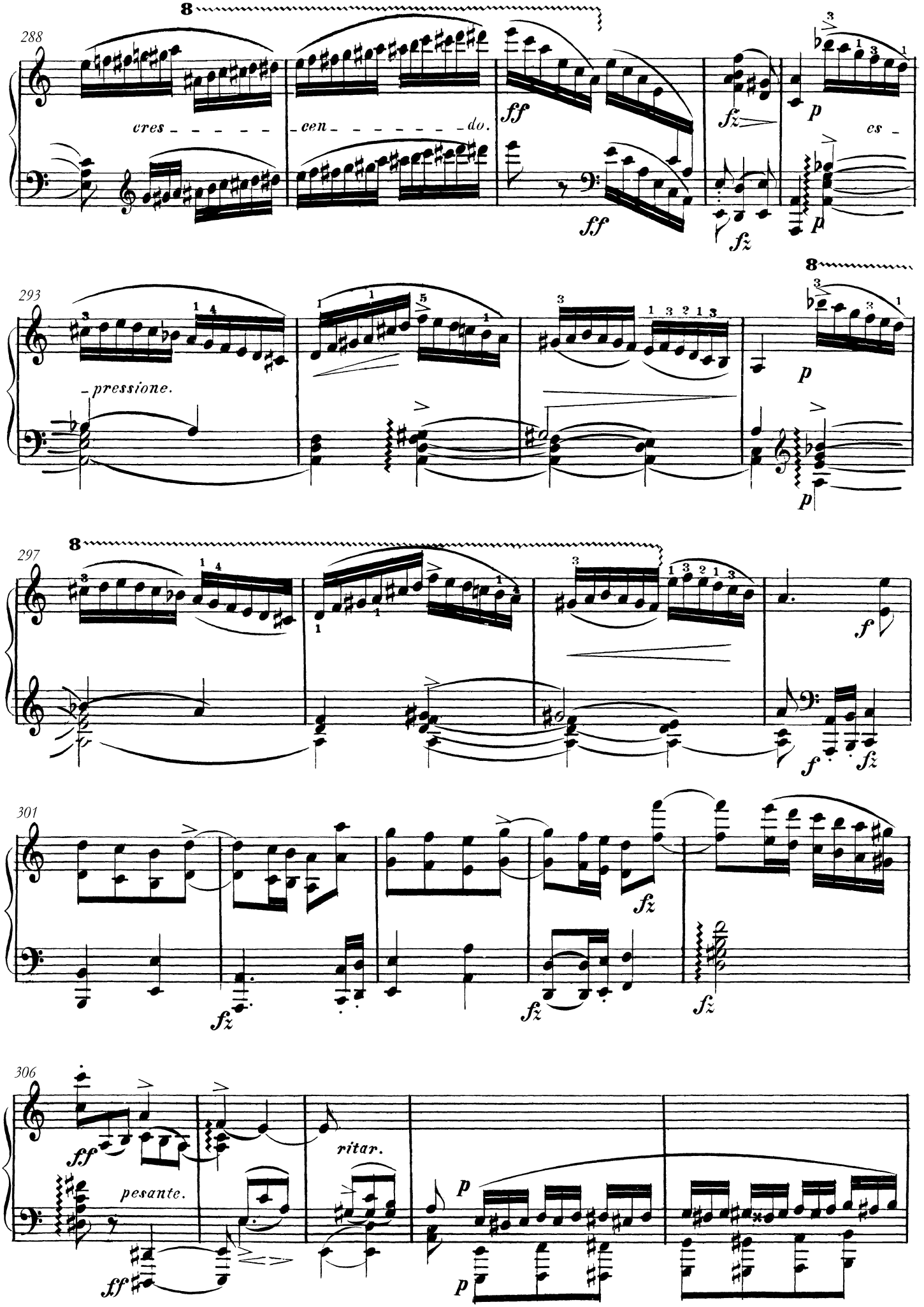
288
cres - - - - - -
cen - - - - - - - do.
ff
ff
fz
fz
p
p
es -
293
- pressione.
p
p
297
f
f
fz
301
fz
fz
fz
fz
306
ff
ff
pesante.
ritar.
p
p

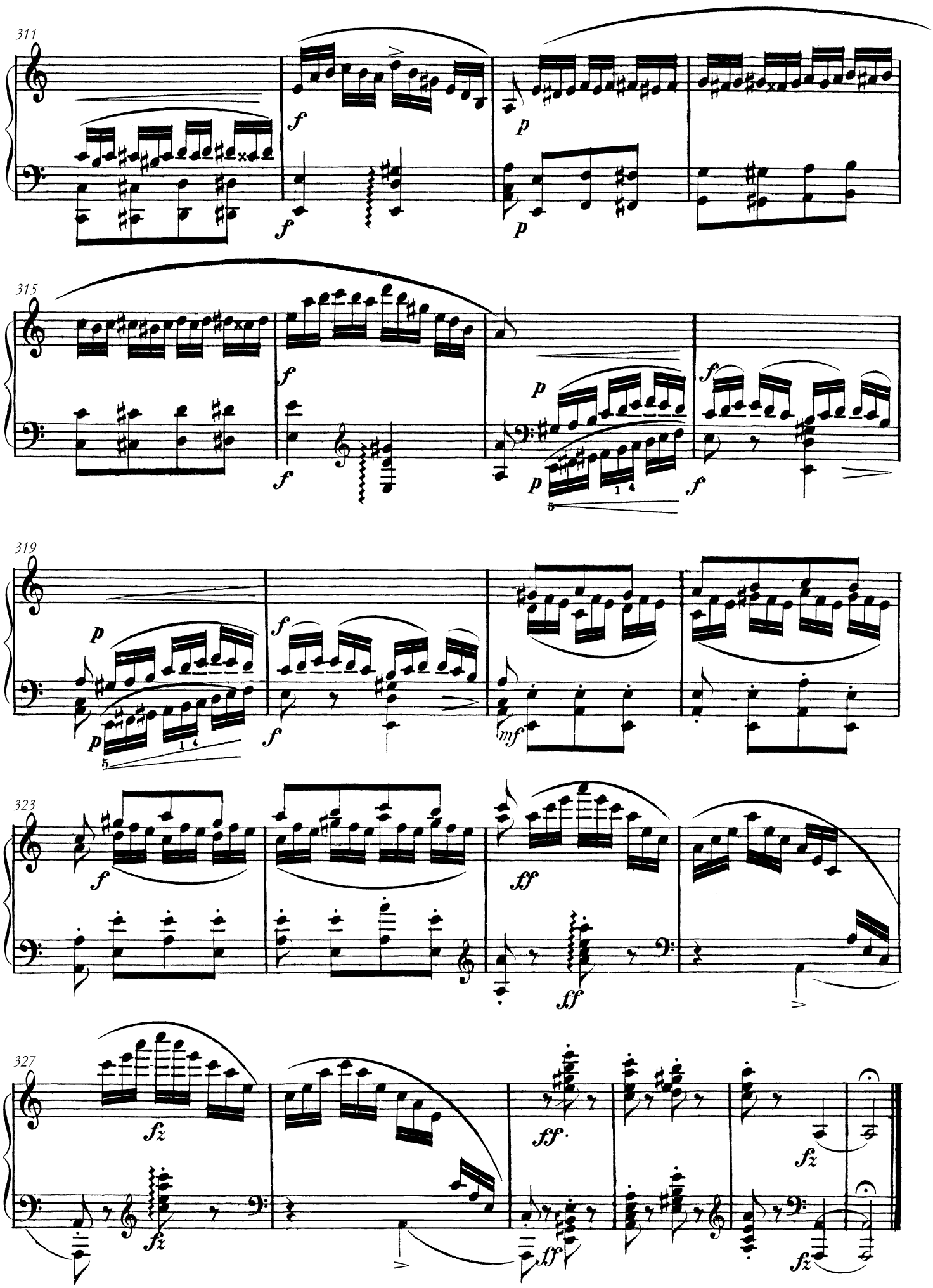
311
315
319
323
327

Jan van Boom

När den unge holländaren Jan van Boom (1807–1872) bosatte sig i Stockholm i mitten av 1820-talet blev han ett viktigt tillskott till stadens musikliv. Han intog snart positionen som en av stadens prominenta pianister, var mångsidigt verksam som tonsättare och kom genom sin undervisningsverksamhet att utöva inflytande över musiker i yngre generationer. Efter att karriären som offentligt turnerande virtuos avslutats 1847 verkade han som pianolärare vid Musikaliska akademiens undervisningsverk, sedermera Musikaliska akademiens konservatorium, och undervisade där bland andra Hilda Thegerström, Ludvig Norman, Jakob Adolf Hägg, August Söderman och Richard Andersson.

Jan van Boom växte upp i en musikerfamilj. Både hans yngre bror Hermanus Marinus van Boom (1809-1883) och hans far Johannes van Boom (1783-1878) var flöjtister, den sistnämnde dessutom tonsättare samt sönernas förste musiklärare. Efter undervisningen hos fadern torde Jan van Boom ha studerat för Johann Nepomuk Hummel och Ignaz Moscheles, och längre fram (1843–46) utvecklade han sitt musikkunnande som kompositionselev hos Franz Berwald.

Räknat i antal verk ligger tyngdpunkten i van Booms produktion i pianomusiken. Hans komponerande täcker dock en rad olika genrer och i verklistan återfinns vid sidan om ett 50-tal pianostycken bland annat operan *Necken*, orkesterverk, kammarmusik, körstycken och sånger.

© *Martin Edin,* Levande Musikarv

Impromptu nr 4

Under senare delen av livet sökte sig Jan van Boom upprepade gånger till impromptu-formatet. 1860-talet såg tonsättaren publicera sex impromptun för piano, och ytterligare två finns bevarade i handskrift på Musik- och teaterbiblioteket i Stockholm (ett tidigare verk för piano och ett för harmonium eller piano). Styckena uppvisar olikartade temperament – även om det också går att spåra en familjelikhet dem emellan – och flera bär karakteristiska titlar som *La fontana, impromptu capriccioso*, och *Le désir, impromptu, quasi fantasia.*

Det fjärde impromptut, i a-moll, är tillägnat Eugéne von Stedingk som under fem år var förste direktör för Hovkapellet och de kungliga teatrarna. Det publicerades kring 1867 av Bote & Bock i Berlin.

© *Martin Edin*, Levande Musikarv

Källkritisk kommentar

Källmaterial
Denna utgåva baserar sig på följande källa (**T**):

> QUATRIÈME / IMPROMPTU / POUR LE / PIANO / dédié / à Monsieur le Baron / Eugène de Stedingk. / Ministre de S. M. le Roi de Sŭède et de Norwége, près S. M. la Reine / d'Espagne, ex-Sŭrintendant des Théatres Royaŭx, Membre / de l'Académie Royale de mŭsiqŭe à Stockholm, Cõmandeŭr de l'Ordre / de Wasa et de l'Ordre de Saint Olaf, Officier de la Légion / d'honneŭr, Chevalier de l'Étoile polaire et de Sainte Anne. / par / J. van BOOM. / Membre, et Professeŭr de Piano près l' académie Royale de mŭsiqŭe / à Stockholm, Officier et Chevalier de plŭsieurs Ordres. / Op. 74. / Propriété des Editeurs / BERLIN & POSEN / […] / Ed. Bote & G. Bock / (E. BOCK) / […] / Pr. 25 Sgr.

T finns hos Musik- och teaterbiblioteket i Stockholm under signum P/Sv. Utgåvans plåtnummer är 7496, vilket pekar på 1867 som ursprungligt publiceringsår (se Otto Erich Deutsch: *Musikverlagsnummern*, Berlin: Verlag Merseburger, 1961). Källan stammar sålunda från tonsättarens livstid. Autografer eller andra förlagor för trycket har inte kunnat lokaliseras.

Kommentarer
Nottexten i utgåvan är baserad på en skanning av nottrycket **T**, där utgivarens emendationer har förts in med hjälp av ett digitalt bildredigeringsprogram.

I van Booms pianoverk är det inte ovanligt att bågar och instruktioner rörande musikens dynamik modifieras då en passage upprepas – avvikelserna kan vara iögonenfallande eller högst subtila. Sådana fraseringsvarianter har bevarats i föreliggande utgåva. De kan läsas som instruktioner om ett varierat och nyansrikt pianistiskt föredrag. I de fall där ett tydligt och konsekvent fraseringsmönster etablerats har emellertid enstaka avvikelser justerats utan kommentar så att mönstret fullföljs (ett exempel på ett sådant mönster är bågarna i det undre systemet i takt 92–98). Emendationer av nottexten som inte har medfört förändrad läsart har likaledes utförts utan kommentar. I övrigt anförs nedanstående anmärkningar. Fingersättningen i utgåvan återges enligt **T**. Huruvida den stammar från van Boom själv eller någon annan har inte kunnat undersökas.

Takt / System	**Anmärkning**
14 / Undre (U)	**T** har båge från den andra sextondelen till taktens slut; bågen justerad i analogi med t. 264.
48–49 / Övre (Ö)	**T** har en båge över t. 48, en båge över de tre första tonerna i t. 49, och en båge från den fjärde till den sista tonen i t. 49; bågarna har justerats i analogi med t. 50–51.

Takt / System	Anmärkning
64/ Övre	**T** har staccato på a2; staccato saknas dock i det undre systemet på motsvarande åttondel; staccato struket så att upptakten till t. 65 utformas i analogi med upptakten till t. 63.
68–69 / Övre	**T** har en båge över t. 68 och en annan över t. 69; bågarna har justerats så att en upptakt till t. 69 markeras i analogi med t. 66–67, detta på grund av g-moll-harmoniken i t. 68.
100/ Övre	**T** har diminuendo-tecken; ändrat till crescendo-tecken i analogi med t. 202.
164 / Övre	**T** har endast ess1 på den näst sista sextondelen.
221 / Ö&U	**T** har bågar över hela takten; bågarna justerade i analogi med t. 119.
233 / Undre	**T** har Fiss på det första slaget; F infört i analogi med t. 131.
270–71 / Ö&U	**T** saknar crescendo och accenterna i det undre systemet, vilka har införts i analogi med t. 20–21.
287–88 / Undre	I **T** leder tre bågar till ackordet i t. 288, medan slutet av t. 287 saknar bågen som leder från f in i nästa takt; sistnämnda båge har lagts till av utgivaren.
288–89 / Övre	**T** har följande bågar: e2–a2, aiss2–a3 och aiss3–diss4; bågarna i det övre systemet har anpassats efter de i det undre.
294 / Övre	I **T** är den tionde tonen ciss2.
297 / Övre	I **T** startar den första bågen före taktstrecket, men bågen i t. 296 leder inte vidare till nästa takt.
298 / Övre	I **T** är den tionde tonen ciss3.
318 / Undre	**T** har en båge över hela takten i överstämman; bågar införda i analogi med t. 320.

Förkortningar
t.=takt

© *Martin Edin,* Levande Musikarv

Jan van Boom

When the young Dutchman Jan van Boom (1807–1872) settled in Stockholm in the mid-1820s, he became an important addition to the city's musical life. He soon took on a role as one of the city's prominent pianists, was a versatile composer and, through teaching, came to influence musicians of younger generations. After his public career as a virtuoso ended in 1847, he worked as a piano teacher at the Royal Swedish Academy of Music School, later the Royal Academy of Music Conservatory, where he taught Hilda Thegerström, Ludvig Norman, Jakob Adolf Hägg, August Söderman and Richard Andersson, amongst others.

van Boom grew up in a family of musicians. Both his younger brother Hermanus Marinus van Boom (1809–1883) and his father Johannes van Boom (1783–1878) were flautists; the latter was also a composer and his sons' first music teacher. After his education with his father, Jan van Boom is thought to have studied for Johann Nepomuk Hummel and Ignaz Moscheles, and later on (1843–46), he was a composition student of Franz Berwald.

The majority of van Boom's production was in piano music. However, his compositions cover a number of different genres, and in his opus, alongside some 50 piano pieces, one also finds the opera *Necken*, orchestral pieces, chamber music, choir pieces and songs.

© *Martin Edin,* Levande Musikarv
Transl. Martin Thomson

Impromptu No. 4

In the latter part of his life, Jan van Boom repeatedly sought out the impromptu format. The 1860s saw the composer publish six impromptus for piano, and two more are preserved in manuscript at the Music and Theatre Library in Stockholm (one earlier work for piano and one for harmonium or piano). These pieces are different in character, although a family resemblance between them is evident, and several bear characteristic titles, such as *La fontana, Impromptu capriccioso*, and *Le désir, impromptu, quasi fantasia.*

The fourth impromptu in A minor is dedicated to Eugéne von Stedingk who, for five years, was the first director of the Opera Orchestra and the Royal Theatres. It was published around 1867 by Bote & Bock in Berlin.

© *Martin Edin*, Levande Musikarv
Transl. Robin McGinley